

Att vara god man

Bert-Ola, Margaretha och Ulf berättar om sina erfarenheter.

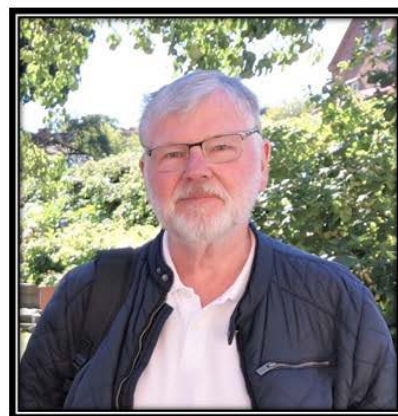
Bert-Ola Karlsson, 58 år.

Arbetar som undersköterska inom psykiatri.
Har varit god man i 25 år.
Har 14 uppdrag i dagsläget.

Margaretha Ohlin, 70+

Pensionär. Är ekonom i botten.
Har största delen arbetat kommunalt.
Har varit god man 7 år.
Har 4 uppdrag i dagsläget.

Ulf Johansson, 70+

Pensionär. Har tidigare arbetat som
socialsekreterare och familjehemssekreterare
inom socialtjänsten. Har varit god man i 12 år.
Har i dagsläget 2 uppdrag.

Hur skulle du förklara rollen som god man?

Ulf: Att man hjälper någon med ekonomin är en stor del av det, men det beror förstås på om man har delen "Förvalta egendom" i uppdraget.

Bert-Ola: Ja det är en stor del men även att ge råd och stöd för att personen ska klara vardagen.
Det är grundtanken kortfattat.

Margaretha och Ulf instämmer.

Hur kommer det sig att du började engagera dig som god man?

Margaretha: Jag tänkte att det skulle passa mig. Jag fick reda på av en chef på ett tidigare jobb att det var brist på godmän så jag sökte ett sådant uppdrag.

Ulf: Genom jobbet fick jag kontakt med godmän när jag arbetade med ungdomar. Därigenom visste jag vad det var och fick sedan frågan av socialtjänsten om jag kunde tänka mig att bli god man.

Bert-Ola: Jag har alltid engagerat mig i människor på olika sätt, bland annat i jobbet och fackligt. Jag fick genom ett fackligt möte reda på att äldreboendet i Hentorp hade behov av godmän och sedan rullade det igång för min del med godmansuppdrag.

Det finns andra former av frivilliguppdrag/volontärarbete, vad är det som gör att just rollen som god man passar dig?

Bert-Ola: Jag engagerar mig i olika frivilliguppdrag men när det kommer till rollen som god man/förvaltare så tycker jag att det är spännande att träffa olika människor. Jag är inte rädd för att ta kontakt med människor eller myndigheter. Det är inte lätt för vissa utsatta personer att hävda sig mot myndigheter och där kan man göra en insats.

Margaretha: Eftersom jag har arbetat med ekonomi tidigare så har jag det i grunden och kan hjälpa till med det, därför passar rollen som god man. Jag engagerar mig även i andra frivilliguppdrag så som högläsning i skolan.

Ulf: Jag kom i kontakt med frivilliguppdrag så som kontaktperson och god man i arbetet på socialtjänsten. Jag är god man för yngre personer varav jag har mycket kontakt med den ena, han sms:ar ofta och vill ha hjälp med olika saker eller vill att jag ska föra över pengar. I det andra fallet har jag mycket kontakt med personerna kring huvudmannen. Det är just kontakten med personerna som jag tycker om även om det också kan vara krävande.

Vad har du för egenskaper som du värdesätter i din roll?

Ulf: Jag är en lugn person som inte bruser upp mig i första taget vilket är bra. Jag är noggrann, det måste man vara gällande ekonomin, spara kvitton etc.

Bert-Ola: Struktur och ordning skulle jag säga, och att man är intresserad av andra människor är en förutsättning för uppdraget. Att kunna lyssna och ta sig tid för personen och skapa ett förtroende. Det är även bra att kunna läsa på om saker då alla som har god man har någon form av problematik i botten. Jag har läst beteendevetenskap, kriminologi, läst på om LSS, läst på om olika problematik så som tvångstankar, missbruk etc.

Margaretha: Att kunna lyssna in människor och att ha bra koll på ekonomin så att allt stämmer.

Har uppdraget som god man varit som du tänkt dig?

Margaretha: Det har varit som jag tänkt mig, inte något konstigt utan helt okej. Jag hade inga erfarenheter i början men mitt första uppdrag var som god man för en yngre tjej som var i samma ålder som min son. Det gjorde att det var lätt för mig att förstå henne, kunna lyssna och diskutera.

Ulf: Det är väl ungefär som jag trott. Jag har ju yngre personer med olika diagnoser eftersom jag har den erfarenheten. Redovisning hade jag inte varit inne på tidigare men jag har varit kassör i facket så det var inga problem. Första gången man skulle redovisa var det svårare men man lär sig efterhand.

Bert-Ola: Ja det var inga större konstigheter, jag har alltid träffat mycket människor. Jag kom bra in i det och hade först uppdrag där huvudmännen bodde på äldreboende, så det var en bra inslussning. När man skulle göra första redovisningen så blev det mycket på en gång. Det här med att balansera inkomster och utgifter och hålla reda på alla underlag, men man lär sig tillslut och det blir hanterbart.

Vilka likheter och olikheter ser du i dina uppdrag?

Bert-Ola: Att anhöriga kan vara väldigt påstridiga. Ibland även fast de knappt känner sin egen släkting och inte vet vad som är det bästa för personen. Jag har haft/har lite tuffare uppdrag och i dom lägen är det lättare att vara förvaltare. Det blir lättare att sätta stopp för om någon försöker utnyttja huvudmannen. Ibland får man förklara vad som gäller och vad rollen som god man innebär. Några har förstått och tar det till sig medan man får förklara flera gånger för andra. Många anhöriga är också väldigt förstående givetvis och tycker att det man gör är bra.

En annan likhet är att huvudmannen kanske inte alltid förstår sitt eget bästa och då får man försöka förklara varför man gör på ett visst sätt.

Ulf: Jag har ett uppdrag där jag är mycket i kontakt med huvudmannens personliga assistenter och ett uppdrag där jag är mycket i kontakt direkt med huvudmannen. I det andra fallet där är jag i princip den enda vuxna som han har kontakt med så det är en stor skillnad just i kontakten med personerna. En annan skillnad är att det blir lite andra uppgifter. Han som har personliga assistenter, där blir det mer ansökningar av olika slag och istället för att lämna fickpengar till honom så får assistenterna ha hand om fickpengarna.

Margaretha: Jag är god man för både yngre och äldre personer och det är stor skillnad. Dom har olika sätt att uttrycka sig. Vissa personer har i grunden samma problematik men är väldigt olika som personer.

Kan du berätta kort om hur din senaste vecka som god man sett ut?

Ulf: Jag har betalat mycket räkningar. Jag har även haft mycket sms kontakt med min ena huvudman. Jag har träffat huvudmannen, satt över fickpengar och haft kontakt med körskola angående körkortstillstånd då man ska fylla i uppgifter om diagnos etc.

Margaretha: Jag har varit på äldreboendet i Tibro och pratat med personalen om en av mina huvudmän. Haft kontakt med en firma angående en räkning. Betalat räkningar. Träffat huvudman. Haft kontakt med CSN.

Bert-Ola: Vecka 35 har sett ut såhär,

Måndag: Besök på bank, ringt försäkringskassan, arbetat med sluträkning.

Tisdag: Jobbat med sluträkning, lämnat fickpengar, pratat med huvudman.

Onsdag: Arbetat med sluträkning

Torsdag: Jobbat på mitt vanliga jobb

Fredag: Lämnat fickpengar, pratat med huvudman, ringt försäkringskassan.

Lördag: Telefonsamtal med huvudman

Söndag: Telefonsamtal med huvudman

Finns det någonting som du gör regelbundet?

Ulf: Jag sätter över pengar till min huvudman varje vecka, så att det portioneras ut säger Ulf.

Margaretha: Jag ser över ekonomin.

Bert-Ola: Jag sätter över pengar, ibland flera gånger i veckan. Har regelbunden kontakt med huvudmännen.

Finns det någonting som du gör mer sällan?

Ulf: Ja, en del ansökningar, tillexempel ansökningar om merkostnadsersättning/aktivitetsersättning.

Bert-Ola: Ja vissa saker dröjer år emellan, exempelvis att man söker en fond eller ansöker om färdtjänst till någon.

Margaretha: Att man hjälper personen att söka en utbildning.

Vad i ditt uppdrag upplever du tar mest tid?

Ulf: Kontakten med personerna det är en stor del givetvis. Redovisning, dels den dagliga som man skriver upp och sen när man ska göra årsräkning.

Bert-Ola: Att samla in dokumenten/verifikationerna till årsredovisningen det tar tid.
Margaretha instämmer.

Vad är roligast?

Margaretha: Kontakten med personerna ger mycket. Det är särskilt glädjande när det händer något positivt som kommit av att man hjälpt dem.

Bert-Ola: Ja, det är roligt att kunna glädja. Det uppskattas när de märker att det blir pengar över efter att räkningarna är betalda. Det kanske det inte har blivit tidigare på samma sätt innan personen fick hjälp. Det är också kul att kunna glädja huvudmannen om de fått beviljat pengar från en fond.

Ulf: Det är tillfredställande att kunna ge stöd och hjälp till de som behöver.

När känns det svårt?

Bert-Ola: När man ska betala räkningar och huvudmannens pengar tar slut innan räkningarna är betalda. Det är svårt, men då får man se om det kanske finns pengar någon annanstans, på något annat av huvudmannens konton. Eller så får man ringa de som skickat räkningen och be om att få skjuta upp betalningen. De flesta är väldigt förstående när man ringer angående detta och man blir bra bemött. Man får lära känna sin huvudman och förklara att pengarna behöver räcka till räkningarna. Ibland får man be huvudmannen att gör avkall på något och ibland kanske man får stänga av något tillexempel ett abonnemang om det inte finns pengar att betala med.

Margaretha: Ja det kan vara svårt. Ibland får man räkna tillsammans så att huvudmannen ser själv att det ska gå ihop.

Ulf: Ja det svårt när huvudmannen vill ha mer pengar och det inte finns.

Vill du berätta om en händelse i din roll som god man som har berört dig?

Bert-Ola: Jag har ett ärende, en kvinna född 80-tal. Det var mycket problem från början så som psykiska problem och missbruk. Sen började hon skriva med en kille på nätet. Han blev så småningom hennes pojkvän och hon flyttade till honom. Nu har hon två barn, har pluggat, jobbar på kommunen och mitt uppdrag som god man ska avslutas. Det känns tryggt att hon har utvecklats åt rätt håll, det är roligt att se! En riktig solskenshistoria.

Margaretha: Tjejen som jag har haft behövde också mycket hjälp i början men tar steg framåt hela tiden. Hon har pluggat och jobbar nu inom vården. Hon vill fortfarande ha min hjälp, främst med det ekonomiska men det är väldigt härligt att se att går åt rätt håll.

Ulf: Jag har varit god man för en kille i 12 år. Han har en muskelsjukdom och utvecklingsstörning. När jag tillträdde som god man så sa läkarna att han bara hade några få år kvar att leva vilket var tufft att höra, men jag är fortfarande hans godeman nu, så många år senare!

Kan du minnas någon särskild situation där du fått fundera eller fråga om råd hur du ska lösa den?

Margaretha: Jag skulle hjälpa en huvudman med skuldsanering och råkade på en kronofogde som inte alls ville lyssna när jag förklarade min huvudmans situation men sedan frågade jag socialkontoret om råd och bytte kronofogde och sedan löste det sig.

Ulf: En huvudman till mig skulle flytta och hade inga pengar för flyttkostnader eller personer som kunde hjälpa till. Jag fick lösa det genom att hyra ett släp och hjälpa till själv. Jag fick inget arvode för det, det ingår väl inte egentligen i uppdraget men jag hjälpte till.

Tilllägg av överförmyndare i samverkan: Vi vill understryka att det inte ingår i uppdraget att hjälpa till med flytt i den här bemärkelsen men som Ulf beskriver så ville han hjälpa till ändå.

Bert-Ola: En svår situation är om polisen blir inblandad. Det har hänt att vänner till huvudmannen har sökt upp mig i min bostad. Det kan vara väldigt obehagligt, men det blir ju ett polisärende.

Generellt om du stöter på ett problem som du inte riktigt vet hur du bäst ska lösa, vad gör du?

Ulf: Vi i Godmansföreningen har en Facebookgrupp där man kan ställa frågor. Vi har även träffar där man träffas och kan bolla olika problem. Där får man bra råd.

Bert-Ola: Jag försöker se helheten i problemet. Att man tar in olika versioner, både från huvudmannen och eventuellt andra personer så som personal för att se hur man bäst kan hjälpa personen. Det är viktigt att huvudmannen är med på lösningen, men ibland är det svårt att få huvudmannen delaktig.

Margaretha håller med.

Finns det något som du känner att du har blivit bättre på med åren eller med antalet uppdrag?

Margaretha: Man lär sig en viss rutin i kontakten med myndigheter, vad man bör kolla upp först etc.

Ulf: Det är väl årsredovisningen som blir bättre.

Bert-Ola: Man får ett mera empatiskt förhållningssätt och möjlighet att vara flexibel.

Vad gör du för att underlätta för dig själv?

Ulf: Jag försöker vara noggrann. Jag har en pärm för allt. En pärm för räkningar, en för beslut etc. så att jag lätt hittar.

Bert-Ola och Margaretha instämmer att det är viktigt att hålla ordning.

Vad är ditt råd till en nybörjare?

Alla tycker att man som ny bör ha en mentor.

Margaretha: Att gå en grundläggande utbildning och att prata med andra godemän.

Bert-Ola: Att behandla alla du möter lika och gå med i en Godmansförening.